

Det kongelige Finansdepartement

Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
04/3782 SL KSTE/PBU

Vår ref.:
10/01027-2

Dato:
29.10.2010

Høring ny lov om Statens innkrevingsentral

Statens innkrevingsentral (SI) viser til Finansdepartementets høringsbrev av 07.07.10, samt avtale om utsatt høringsfrist til 01.11.10.

Utkastet til ny lov om Statens innkrevingsentral, samt den foreslåtte reguleringen av SIs tvangsinnkreving i tvangsfullbyrdelsesloven, er etter SIs oppfatning en nødvendig rettsutvikling. Forslagene er en naturlig følge av SIs stadig økende oppdragsmengde i form av innkreving på vegne av mange statlige etater.

Forslaget om at SIs bistand til innkreving av erstatningskrav som omfattes av voldsoffererstatningsloven utvides til også å omfatte krav som er idømt i en sivil sak, vil oppheve dagens urimelige forskjellsbehandling av skadelidte i slike saker.

Samling av SIs utenrettslige innkreving i en egen lov medfører større rettsikkerhet for den enkelte, og gir skyldnere, oppdragsgivere, rettsinstanser og oppdragsgivere oversikt over hvilke regler som gjelder ved innkrevingen.

SIs myndighet til tvangsinnkreving reguleres i dag av straffeprosessloven § 456. En vesentlig del av de krav SI har til innkreving gjelder ikke krav som omfattes av straffeprosessloven, og en videreføring av namsmannskompetansen i ny del II i kapittel 2 i tvangsfullbyrdelsesloven vil bidra til å klargjøre rettstilstanden for krav som er under tvangsinnkreving hos SI.

Nærmere kommentarer til de enkelte lovendringsforslagene følger nedenfor.

Kommentarer til de enkelte bestemmelsene i lov om Statens innkrevingsentral

Til § 1 Virkeområde

SI er meget positiv til den foreslåtte generelle hjemmelen for SIs innkreving.

At oppgaver kan tildeles både ved lov og departementsbeslutning viderefører dagens ordning i straffeprosessloven § 456 og innebærer fleksible løsninger for tildeling av oppgaver. Forslaget medfører ingen endringer i forhold til at det også i fremtiden forutsettes at det skal inngås avtaler med de enkelte oppdragsgiverne om innkreving av krav.

I forbindelse med ikraftsettelse av loven bør departementet vurdere behovet for en offentlig publikasjon, for eksempel et rundskriv, som gir informasjon om hvilke innkrevingsoppgaver SI er tildelt.

Pr. i dag er SI part eller opptrer som prosessfullmektig i rettssaker om krav som vi har til innkreving, og har således sakskostnader i slike saker. Vi tiltrer forslaget om at sakskostnader tilkjent i rettssaker skal innkreves etter reglene i den nye SI loven. Vi vil kommentere lovforslagets § 9 *Statens partstilling* nedenfor.

Til § 2 Forholdet til forvaltningsloven

Lovutkastet § 2 fastsetter at forvaltningsloven gjelder i hovedsak for SIs utenrettslige innkreving. Dette er videreføring av gjeldende rett, og medfører således ingen praktiske konsekvenser for oss. Vi ser det som positivt at gjeldende rett lovfestes på dette området.

Finansdepartementet er klageinstans ved SIs enkeltvedtak. I høringsnotatet kapittel 17 s. 50 fremgår det at: "Hovedtyngden av SIs vedtak gjelder imidlertid kreditortiltak som ikke er enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og som derfor ikke gir klagerett til departementet."

For å gi bedre veiledning til publikum bør departementet vurdere å presisere i lovteksten at kreditortiltak (eksempelvis vedtak om avdrag eller betalingsutsettelse) ikke regnes som enkeltvedtak, og ikke kan påklages.

SI tar til etterretning at reglene i påtaleinstruksen § 30-12, jf § 30-2, om klage på avgjørelser truffet av SI som gjelder innkreving av krav etter straffeprosessloven, fortsatt skal gjelde.

Til § 3 Forholdet til inkassoloven

SI støtter forslaget om lovfesting av gjeldende rett i forholdet til inkassoloven.

Til § 4 Innhenting av opplysninger

Vi viser til departementets uttalelse i høringsnotatet pkt. 9.2.1 s. 37: "Departementet ser behov for at det etableres grunnlag for SIs informasjonsinnhenting som er robust og som er tilpasset dagens virksomhet i SI og dens fremtidige rolle som informasjonsformidler".

SI deler denne oppfatningen, og støtter lovforslaget.

Bestemmelsen gir SI en generell hjemmel for innhenting av opplysninger om skyldnerens inntekts- og formuesforhold fra andre for eksempel vask mot offentlige og private registre, utover det som følger av tvangfullbyrdelsesloven. Dette uhindret av taushetsplikt. Det etableres et klart hjemmelsgrunnlag for informasjon som ikke er allment tilgjengelig, til bruk for SIs eller andre namsmyndigheters tvangfullbyrdelse av krav.

Videre oppfatter vi det slik at bestemmelsen også gir hjemmel til å innhente opplysninger til bruk i vurderinger knyttet til om det skal iverksettes tvangsinnfordring, jf. høringsnotatet pkt. 9.2.1 s. 37

tredje avsnitt. Dette vil gi en smidigere behandling av misligholdte krav hos SI i og med at disse ikke nødvendigvis må overføres fra kreditoravdelingen til tvangsinnkreving v/namsmannsavdelingen.

Til § 5 Videreformidling av og innsyn i opplysninger

SI støtter den foreslåtte videreføring av dagens hjemmel i straffeprosessloven § 456 sjette ledd mht. videreformidling av og innsyn i opplysninger.

Til § 6 Motregning

Motregning er en effektiv oppgjørsmåte som sannsynligvis vil gi raskere innbetalinger og redusere antall krav til tvangsinnkreving. Vi ser det derfor som positivt at SI gis en generell hjemmel for motregning etter reglene i skattebetalingsloven § 13-1 første ledd.

I departementets vurderinger og forslag i høringsnotatet pkt. 6.2 fremgår det at: "Departementet foreslår at SIs motregningsadgang utvides, slik at alle krav som innkreves gjennom SI kan motregnes i tilgodebeløp på skatt etter bestemmelsene om dette i skattebetalingsloven. Dette omfatter også erstatningskrav, oppreisning og inndragning som tilfaller private i de tilfeller at kravet springer ut fra offentlig straffesak."

Det bemerkes at lovteksten i § 6 første ledd lyder: "For statlige krav som innkreves etter denne loven...". Lovteksten omfatter ikke krav som tilfaller private, jf. ovenstående avsnitt. Departementet bør vurdere å endre lovteksten, slik at SI også kan motregne til dekning av slike krav.

Skattebetalingsforskriften § 13-6-1 bør endres slik at kravene SI krever inn fremgår av dekningsrekkefølgen. Vi viser til dekningsloven § 2-8 hvor det fremgår at erstatningskrav, bøter og offentlige avgifter er prioriterte krav.

Til 7 Renter ved forsinket betaling

SI støtter departementets vurdering og forslag mht. å harmonisere og samordne bestemmelsene om renter som påløper ved forsinket betaling av offentligrettslige krav som vi har til innkreving. Dette vil på sikt gi en mer enhetlig beregning og innkreving av renter på krav. Påløp av renter kan dessuten virke betalingsfremmende slik at oppgjør oppnås raskere.

Til § 8 Lempning

SI støtter forslaget om å videreføre av gjeldene rett mht. SIs adgang til å innvilge avdrag og betalingsutsettelse, samt den foreslåtte nyordningen med adgang til å sette ned krav helt eller delvis av innfordringshensyn eller billighetshensyn. Vi bemerker at lempningsadgangen vil gjelde både under utenrettslig innkreving og tvangsinnkreving, jf. departementets merknader til bestemmelsen i høringsnotatet s. 52.

Når det gjelder myndighet til hel eller delvis nedsettelse av straffeprosessuelle krav antar vi at denne fortsatt vil være regulert i påtaleinstruksen kap. 31 Benådning m.m.

Det kan bemerkes at det muligens er en skrivefeil i bestemmelsens tredje ledd: "Departementet fastsetter nærmere regler om Statens innkrevingssentralens myndighet etter annet og tredje ledd." Henvisningen her gjelder vel første og andre ledd.

Når det gjelder § 8 siste ledd: "Enkeltvedtak etter denne bestemmelse kan ikke påklages", kan dette virke noe uklart. Bestemmelsen omfatter også tillatelser til betalingsutsettelse og avdragsvis betaling. Slike tillatelser må etter vår oppfatning anses som kreditortiltak som ikke er enkeltvedtak, se våre kommentarer til § 2 ovenfor. For øvrig slutter vi oss til forslaget om at det ikke skal være klageadgang over vedtak om hel eller delvis nedsettelse av krav.

Nærmere bestemmelser om lempning kan fastsettes i forskrift, instruks eller avtale mellom SI og den enkelte oppdragsgiver.

Til § 9 Statens innkrevingssentral partstilling

SI har ingen særskilte merknader til denne bestemmelsen, utover at vi mener at det er positivt at vi gis en lovfestet rett til å opptre som part på statens vegne i saker om tvangfullbyrdelse samt i saker om konkurs, gjeldsordning, gjeldsforhandling og tvangsakkord. Dette vil skape klarhet overfor domstolene, prosessfullmektiger og parter.

Kommentarer til endringene i tvangfullbyrdelsesloven

SI støtter Finansdepartementets forslag om å ta inn reglene som omhandler vår materielle tvangsinnkreving inn i tvangfullbyrdelsesloven, og tiltrer de vurderinger som fremgår av høringsnotatet pkt. 8.2 s. 30 flg.

Forslagene til de nye bestemmelsene i tvangfullbyrdelsesloven §§ 2-14 og 2-15 vil i hovedsak innebære en videreføring av dagens regler i straffeprosessloven § 456.

Etter ny § 2-14 annet ledd kan SI også "gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav, jf. panteloven § 4-4, etter reglene i kapittel 10". Dette er en viktig endring, som innebærer at SI selv kan beslutte tvangsdekning av for eksempel bankkonto. Dette vil være kostnadsbesparende for skyldnerne ved at det ikke vil påløpe rettsgebyr ved namsmannens behandling av begjæring om tvangsdekning. SI tiltrer departementets forslag og vurdering, jf. høringsnotatet pkt. 5.2 s. 21 flg.

Kommentar til endring i straffeprosessloven § 455 tredje ledd

Det vises til høringsnotatets kap. 14 s. 46 og kap. 20 s. 56, hvor det foreslås at ordningen med bistand fra SI til innkreving av erstatningskrav idømt i straffesaker (dersom skadelidte ønsker dette), utvides til å gjelde erstatningskrav som omfattes av voldsoffererstatningsloven idømt i sivil sak.

Lovendringen gjøres ved nytt siste punktum i strpl. § 455 tredje ledd: *Statens innkrevingsentral innkrever også krav på erstatning for personskade og erstatning til etterlatte som omfattes av virkeområdet for voldsoffererstatningsloven, og som er tilkjent fornærmede eller dennes etterlatte i en sivil sak, dersom den berettigede ønsker det.*

SI støtter endringsforslaget. I tillegg bør straffeprosessloven § 456 endres slik at det går fram at også disse kravene omfattes av sistnevnte bestemmelse.

Kommentar til forslaget om opphevelse hjemmel for beregning av renter på bøter

SI har tidligere foreslått at det gjøres endring i forskrift om gebyr og renter på bøter, slik at hjemmel for renteberegning tas ut av forskriften. Dette idet renteberegning ikke har vært praktisert, samt at reglene om påløp av gebyr er et tilstrekkelig betalingsincitament. Forslaget er fulgt opp av departementet i høringsnotatet kap. 15 s. 48 og kap. 21. SI tar dette til etterretning.

Med hilsen
Statens innkrevingsentral

Per Waage
direktør

Heidi A. Dahl
juridisk sjef